

Lærke Georgi-Rasmussens tale om madspil til Talefest Øst

Taler

Lærke Georgi-Rasmussen
Gymnasieelev

Dato

20. marts 2026

Sted

Gentofte Hovedbibliotek

1 Det er nok ikke noget, du tænker særlig meget over, men det er noget, vi alle gør. Madspild.

5 Måske har du taget for meget mad på din tallerken, fordi du overvurderede din appetit, og så smider du det, du ikke kan spise, ud. Måske har du glemt noget i køleskabet, som nu er blevet for gammelt. Eller måske ligger der et par skiver brød i skuffen, som er blevet tørre, og du tænker: “Det er ikke noget stort, jeg smider det bare ud.”

10 Men hvad nu, hvis alle gjorde det? Hvis vi alle smed en lille smule mad ud hver dag, så blev det pludselig et kæmpe problem. Hvert år spildes der over 800.000 tons spiselige madvarer i Danmark, og den største del kommer fra private husholdninger, altså fra os.

15 Det har flere konsekvenser. Blandt andet er madspild er en stor økonomisk byrde som koster det danske samfund over 11 milliarder kroner om året. Det svarer til, at hver husstand smider et par tusinde kroner ud hvert år, penge, som kunne være brugt på meget andet.

20 Nogle tænker sikkert: “Men jeg kan jo ikke spise maden, hvis den er blevet for gammel,” eller “Jeg gider ikke risikere at blive syg.” Og ja, selvfølgelig skal vi passe på os selv. Men mad, der er én dag over dato, er ikke nødvendigvis farlig. Datomærkningen handler nemlig ikke om, hvornår maden bliver uspiselig, men om kvalitet. Problemet er bare, at vi har vænnet os til ikke at stole på vores
25 sanser. Vi lugter ikke. Vi smager ikke. Vi smider bare ud.

Efter jeg begyndte at få lukkevagter i supermarkedet, er jeg selv blevet meget mere bevidst om, hvor meget mad der faktisk bliver smidt ud. Jeg står ofte og

30 sætter prisen ned på brød, der snart udløber. Men jeg ser også, hvordan mange kunder går udenom de gule mærker og vælger det brød, der kan holde sig længst. Og så ender det andet med at blive smidt ud.

Så står jeg tilbage med en klump i maven. En følelse af, at jeg burde gøre noget.
35 For jeg ved, at det ikke kun sker lige her, men mange steder, og ikke kun med brød, men med alle slags fødevarer.

Den største konsekvens ved madspild er dog påvirkningen på klimaet. For når vi smider maden ud, smider vi ikke kun maden væk, men også alt det, der er blevet
40 brugt for at producere den. Jordens ressourcer. Landarealer. Transport. Strøm. Arbejdskraft. Når landproduktion går til spilde, fører det også til et øget forbrug af pesticider, som truer både drikkevandet og dyrelivet.

Madspild står for omkring 8–10 % af verdens samlede CO₂-udledning. Ubrugte
45 madvarer er skyld i omkring 3,3 milliarder ton CO₂ hvert år. Hvis vi mindsker madspild, mindsker vi også udledningen, fordi behovet for produktion bliver mindre.

Udover klimakonsekvenserne skal vi også tænke på fremtiden. Verdens
50 befolkning bliver ved med at vokse, og i 2050 forventes vi at være næsten 10 milliarder mennesker. Det er mange mennesker, der skal mættes. Og hvis vi allerede i dag smider enorme mængder mad ud, hvordan skal det så gå i fremtiden? Hvis vi ikke ændrer noget, vil både CO₂-udledningen og spildet af ressourcer fortsætte med at stige. Derfor er mindskning af madspild ikke bare en
55 god idé, det er en nødvendighed.

Hvad kan vi så gøre?

Tænk jer om, inden I smider spiseligt mad ud. Få overblik over den mad, I har,
60 så I når at få den spist. Brug rester, de kan sagtens spises dagen efter. Når I køber ind, så gå efter datovarer, hvis maden skal spises samme dag, og ellers kan den fryses ned. På den måde hjælper I både supermarkedet og sparer penge. Tænk også over, hvad I køber, og om I kan nå at få det spist. Og selvom det nok oftest er jeres forældre, der handler, kan det gøre en stor forskel, hvis I hjælper dem
65 med at huske det.

For hvis vi ændrer de små vaner i hverdagen, kan det tilsammen gøre en stor

70 forskel. Og det er nødvendigt, hvis vi vil passe på vores jord i stedet for at lade
den gå i opløsning, indtil den til sidst bukker under sammen med os.

Mange tak.

75 **Kilde**
Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

80 **Tags**
Debattale, Talefest

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/laerke-georgi-rasmussens-tale-om-madspil-til-talefest-ost>

85

90

95

100

105